

Suvestinė redakcija nuo 2021-04-23

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-12-31, i. k. 2015-21168

Nauja redakcija nuo 2021-04-23:

Nr. [1R-142](#), 2021-04-22, paskelbta TAR 2021-04-22, i. k. 2021-08327

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KATASTROFŲ, EISMO ĮVYKIŲ AR RIKTŲ
TYRIMŲ, ŠIŲ TYRIMŲ ATASKAITŲ, SAUGOS REKOMENDACIJŲ RENGIMO IR
TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2015 m. gruodžio 30 d. Nr. 1R-385

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 6 straipsnio 5 dalimi ir įgyvendindamas 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/798 dėl geležinkelių saugos su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/1530 (nauja redakcija),

t v i r t i n u Geležinkelių transporto katastrofų, eismo įvykių ar riktų tyrimų, šių tyrimų ataskaitų, saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo tvarkos aprašą (pridedama).

Teisingumo ministras

Juozas Bernatonis

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro

2015 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-385

(Lietuvos Respublikos teisingumo ministro

2021 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr. 1R-142

redakcija)

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KATASTROFŲ, EISMO ĮVYKIŲ AR RIKTŲ TYRIMŲ, ŠIŲ TYRIMŲ ATASKAITŲ, SAUGOS REKOMENDACIJŲ RENGIMO IR TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geležinkelių transporto katastrofų, eismo įvykių ar riktų tyrimų, šių tyrimų ataskaitų, saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato geležinkelių transporto katastrofų (toliau – katastrofa), geležinkelių transporto eismo įvykių (toliau – eismo įvykis) ir geležinkelių transporto riktų (toliau – riktas) tyrimų (toliau – saugos tyrimas) tvarką, saugos tyrimų ataskaitų rengimo ir teikimo Europos Sąjungos geležinkelių agentūrai (toliau – Agentūra) ir kitiems suinteresuotiems asmenims tvarką, geležinkelių transporto saugos rekomendacijų (toliau – saugos rekomendacija) rengimo ir teikimo tvarką.

2. Aprašas taikomas geležinkelių infrastruktūros valdytojams, geležinkelio įmonėms (vežėjams), kitoms įmonėms (juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms, juridinių asmenų, kitų organizacijų filialams), kurios, neįgijusios geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos, naudoja geležinkelių infrastruktūrą, manevruodamos ir (ar) važiuodamos į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ar iš jos (toliau – kita įmonė), kitiems asmenims, galintiems turėti įtakos geležinkelių sistemos saugiam geležinkelių eksploatavimui ar susijusiems su įvykusia katastrofa, eismo įvykiu ar raktu.

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose geležinkelių transporto veiklą ir geležinkelių transporto eismo saugą (toliau – eismo sauga).

4. Katastrofas, eismo įvykius ar riktus, išskyrus šio Aprašo nustatytus atvejus, tiria Lietuvos Respublikos teisingumo ministro paskirtas katastrofų, eismo įvykių ir riktų saugos tyrimų vadovas (vadovai) (toliau – saugos tyrimų vadovas).

5. Saugos tyrimų vadovas, ekspertai ir specialistai, į kuriuos jis kreipiasi, atlikdami saugos tyrimus, laikosi Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo, Aprašo, 2020 m. balandžio 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/572 dėl geležinkelių avarijų ir riktų tyrimo ataskaitų struktūros reikalavimų ir atsižvelgia į 2010 m. balandžio 30 d. Agentūros gaires dėl saugos rekomendacijų pagal Direktyvos 2004/49/EB 25 straipsnį, 2010 m. spalio 15 d. Agentūros gaires dėl gerosios praktikos dėl ataskaitų rengimo, 2011 m. kovo 14 d. Agentūros gaires dėl sprendimo tirti avarijas ir incidentus priėmimo ir 2012 m. balandžio 4 d. Agentūros gaires dėl nacionalinės tyrimo įstaigos įkūrimo ir veiklos.

II SKYRIUS SAUGOS TYRIMO ORGANIZAVIMAS

6. Saugos tyrimą organizuoja saugos tyrimų vadovas, kuris, atlikdamas saugos tyrimą, gali pasitelkti savo sprendimu paskirtus ekspertus ir specialistus, su kuriais, jeigu reikia, sudaroma paslaugų teikimo sutartis. Ekspertų ir specialistų darbui vadovauja saugos tyrimų vadovas.

7. Ekspertais ir specialistais gali būti tik reikiamą išsilavinimą, kvalifikaciją ir darbo patirtį turintys specialistai, kuriuos saugos tyrimų vadovas pasirenka pagal konkrečiam saugos tyrimo atvejui būtiną kompetenciją.

8. Saugos tyrimų vadovas bendradarbiauja ir teikia pagalbą atliekant saugos tyrimus, kuriems vadovauja kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės saugos tyrimo įstaiga.

9. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija saugos tyrimų vadovui sudaro sąlygas bet kuriuo metu gavus pranešimą apie įvykį, įvykusį geležinkelių infrastruktūroje (toliau – įvykis), nedelsiant reaguoti ir suteikia reikiamą išteklių jo funkcijoms nepriklausomai atlikti.

III SKYRIUS

SAUGOS TYRIMO DALYVIŲ TEISĖS IR PAREIGOS

10. Saugos tyrimų vadovo nurodymus privalo vykdyti visi saugos tyrime dalyvaujantys asmenys.

11. Jei vadovaujantis Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 39 straipsnio 4 dalies 8 punktu ir Aprašo 6 punktu yra paskiriami ekspertai ar specialistai, saugos tyrimų vadovas supažindina juos su saugos tyrimo tikslais ir pagrindinėmis procedūromis atliekant saugos tyrimą, juos instruktuoja, nustato užduotis ir koordinuoja visų saugos tyrime dalyvaujančių asmenų veiksmus.

12. Saugos tyrimų vadovas gali uždrausti saugos tyrime dalyvauti paskirtiems ekspertams ir specialistams, kaltiems dėl daiktinių įrodymų netekimo, sąmoningai suklautojusiems dokumentaciją arba nuolat nevykdžiusiems saugos tyrimų vadovo nurodymų.

13. Saugos tyrimų vadovas Aprašu ir Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymu jam nustatytas teises ir pareigas gali derinti su kitais ne saugos tyrimais, jeigu tokie tyrimai netrukdo jo nepriklausomumui.

14. Ekspertai ir specialistai privalo:

14.1. vykdyti saugos tyrimų vadovo nurodymus;

14.2. tirti katastrofą, eismo įvykį ar rikį visapusiškai ir objektyviai, derinti savo veiksmus su saugos tyrimų vadovu.

15. Ekspertai ir specialistai turi teisę:

15.1. susipažinti su saugos tyrimo medžiaga, kurios reikia jų užduotims atlikti;

15.2. teikti siūlymus saugos tyrimų vadovui dėl saugos tyrimo.

16. Ekspertai ir specialistai turi būti nešališki, nepriklausomi ir saugos tyrimo baigtimi asmeniškai nesuinteresuoti asmenys. Prieš pradėdami eiti savo pareigas jie pasirašo nešališkumo deklaraciją (1 priedas) ir konfidencialumo pasižadėjimą (2 priedas).

IV SKYRIUS

SAUGOS TYRIMO PRADŽIA

17. Saugos tyrimų vadovas, gavęs informaciją, pranešimą arba kitu būdu sužinojęs apie Lietuvos Respublikoje geležinkelių infrastruktūroje įvykusį įvykį, per 5 darbo dienas priskiria jį

katastrofai, eismo įvykiui ar riktui pagal Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro patvirtintą Geležinkelių transporto katastrofų, eismo įvykių ir riktų klasifikavimo, pranešimų ir informacijos apie juos teikimo tvarkos aprašą.

18. Saugos tyrimų vadovas, priskyres įvykį katastrofai, eismo įvykiui ar riktui, nedelsdamas elektroniniu paštu informuoja geležinkelių transporto eismo saugos instituciją (toliau – eismo saugos institucija), geležinkelių infrastruktūros valdytoją, kurio valdomoje infrastruktūroje įvyko įvykis, ir pranešimą pateikusia geležinkelio įmonę (vežėją), kitą įmonę, jeigu ji informavo saugos tyrimų vadovą apie įvykį. Atsiradus naujų svarbių faktų ar aplinkybių, kurie gali turėti įtakos įvykio klasifikavimui, saugos tyrimų vadovas gali patikslinti klasifikavimą. Apie patikslintą klasifikavimą informuojama šiame punkte nustatyta tvarka.

19. Jeigu įvykis priskiriamas katastrofai, saugos tyrimų vadovas nedelsdamas priima sprendimą atlikti saugos tyrimą.

20. Jeigu įvykis priskiriamas eismo įvykiui ar riktui, saugos tyrimų vadovas įvertina įvykį ir per Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 38 straipsnio 5 dalyje nustatytą terminą priima sprendimą tirti arba atsisakyti tirti tokį įvykį.

21. Saugos tyrimų vadovas, priėmęs sprendimą atlikti saugos tyrimą, ne vėliau kaip per 7 dienas nuo sprendimo priėmimo dienos informuoja apie tai Agentūrą, eismo saugos instituciją, atitinkamą geležinkelių infrastruktūros valdytoją, geležinkelio įmonę (vežėją), kitą įmonę ir kitus asmenis, susijusius su katastrofa, eismo įvykiu ar riktui.

22. Saugos tyrimų vadovas nustato planuojamo saugos tyrimo apimtį, atsižvelgdamas į saugos tyrimo tikslus, eismo saugos pamokas, kurių tikimasi išmokti iš katastrofos, eismo įvykio ar rikto, ir siekdamas pagerinti eismo saugą.

23. Saugos tyrimų vadovas, ekspertai ir specialistai, atvykę į katastrofos, eismo įvykio ar rikto vietą, nedelsdami privalo:

23.1. operatyviai rinkti ir saugoti saugos tyrimui svarbius įrodymus;

23.2. organizuoti katastrofos, eismo įvykio ar rikto metu pažeistų geležinkelių riedmenų apsaugą taip, kad būtų išsaugoti ir nepaliesiti geležinkelių riedmenų įrenginiai, agregatai, konstrukcijos dalys arba nuolaužos (išskyrus atvejus, kai reikia išlaisvinti nukentėjusiuosius, gesinti gaisrą);

23.3. sudaryti visų katastrofos, eismo įvykio ar rikto liudininkų ir asmenų, atlikusių avarinius gelbėjimo darbus, sąrašą (nurodoma vardas ir pavardė, telefono numeris, elektroninis paštas ir darbovietė arba faktinė gyvenamoji vieta), taip pat žuvusių ir nukentėjusių asmenų sąrašą (nurodoma vardas ir pavardė, telefono numeris, elektroninis paštas ir faktinė gyvenamoji vieta);

23.4. užtikrinti, kad būtų išsaugota visų žurnalų, elektroninių ir magnetinių įrašų, greitmačių, garso ir vaizdo įrašų informacija ir kitų elektroninių prietaisų informacija apie laikotarpį iki katastrofos, eismo įvykio ar rikto, jų metu ir po jų;

23.5. neleisti, kad būtų perrašyta ar kitaip pakeista Aprašo 23.4. papunktyje nurodyta informacija;

23.6. detalai užfiksuoti (fotografuojant, sudarant schemas ir pan.) esamą geležinkelių infrastruktūros ir geležinkelių riedmenų, jų įrenginių, konstrukcijų, krovinių būklę;

23.7. neleisti, kad būtų sugadinta ar sunaikinta bet kokia kita įranga, kuri pagrįstai gali būti laikoma svarbia saugos tyrimui.

V SKYRIUS

SAUGOS TYRIMO ATLIKIMAS IR SAUGOS TYRIMO ATASKAITA

24. Saugos tyrimų vadovas Teisingumo ministerijos interneto svetainėje skelbia informaciją apie saugos tyrimų eigą. Saugos tyrimas atliekamas vadovaujantis viešumo ir atvirumo principais, kad visos šalys galėtų būti išklaustos, o saugos tyrimo rezultatai būtų viešai prieinami. Saugos tyrimų vadovas, siekdamas geresnės saugos tyrimo ir saugos tyrimo ataskaitos kokybės, turi teisę gauti atitinkamų geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių (vežėjų), kitų įmonių, eismo saugos institucijos, Agentūros, nukentėjusiųjų ir jų giminių, sugadinto turto savininkų, gamintojų, dalyvaujančių avarinės pagalbos tarnybų bei personalo ir naudotojų atstovų aktualią techninę ir kitą informaciją.

25. Saugos tyrimų vadovas atsižvelgia į pagristus nukentėjusiųjų ar kitų asmenų prašymus ir informuoja juos apie saugos tyrime padarytą pažangą.

26. Prieš paskelbdamas saugos tyrimo ataskaitą, saugos tyrimų vadovas siunčia saugos tyrimo ataskaitos projektą suinteresuotoms institucijoms ir asmenims pastaboms gauti. Suinteresuotos institucijos ir asmenys raštu pateikia pastabas per saugos tyrimų vadovo nustatytą, ne ilgesnį kaip 30 dienų, terminą. Suinteresuotos institucijos ir asmenys, gavę saugos tyrimo ataskaitos projektą, privalo neatskleisti gautos informacijos kitiems asmenims.

27. Saugos tyrimų vadovas įvertina iš suinteresuotų institucijų ir asmenų gautas pastabas ir, jeigu atsižvelgia, papildo saugos tyrimo ataskaitos projektą.

28. Saugos tyrimas laikomas baigtu, kai saugos tyrimų vadovas parengia ir pasirašo saugos tyrimo ataskaitą bei ją paskelbia Teisingumo ministerijos interneto svetainėje, laikydamasis Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 41 straipsnio 1 dalyje nustatytos tvarkos. Saugos tyrimo ataskaita taip pat nusiunčiama Agentūrai.

VI SKYRIUS

SAUGOS REKOMENDACIJOS

29. Saugos tyrimų vadovas, siekdamas padidinti eismo saugą ir pagerinti katastrofų, eismo įvykių ir riktų prevenciją, rengia ir teikia saugos rekomendacijas atsižvelgdamas į vieno ar daugiau saugos tyrimų rezultatus.

30. Prireikus saugos tyrimų vadovas, remdamasis turimų duomenų analize ir atliktų saugos tyrimų išvadomis, gali teikti bendrąsias saugos rekomendacijas.

31. Saugos rekomendacijos, bendrosios saugos rekomendacijos teikiamos ir skelbiamos *mutatis mutandis* taikant Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 41 straipsnio ir Aprašo 28 punkto nuostatas.

32. Saugos tyrimų vadovas užtikrina, kad viešai skelbiami Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 41 straipsnio 5 dalyje nurodyti dokumentai būtų skelbiami nepateikiant asmeninės ir konfidencialios informacijos:

32.1. vardai, pavardės ir (ar) pareigų pavadinimai pakeičiami į daugtaškius laužtiniuose skliaustuose;

32.2. gautas atsakymo tekstas paliekamas neredaguotas ir nebekartojama bendroji informacija, paskelbta kartu su saugos rekomendacija. Tačiau jei saugos rekomendacijos adresatas savais žodžiais pakartoja bendrąją informaciją, tai laikoma atsakymo dalimi, kuri neredaguojama;

32.3. pašalinama visa adresato nurodyta konfidenciali informacija ir informacija apie asmenis ir jų asmens duomenis (elektroninio pašto adresas, vardas, pavardė ir kita);

32.4. jei atsakymas buvo parašytas pirmuoju asmeniu vartojant asmeninius įvardžius, jie pakeičiami į adresato, kuriam buvo skirta saugos rekomendacija, pavadinimą;

32.5. visi atlikti pakeitimai nurodomi laužtiniuose skliaustuose;

32.6. gauto atsakymo santrauka neskelbiama.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Įgyvendinant Aprašą, asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą, nustatytais reikalavimais.

34. Dokumentai, įskaitant dokumentus, kuriuose yra asmens duomenų, saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo bei Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka.

Geležinkelių transporto katastrofų, eismo
įvykių ar riktų tyrimų, šių tyrimų ataskaitų,
saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo
tvarkos aprašo
1 priedas

NEŠALIŠKUMO DEKLARACIJA

202_ m. _____ mėn. _____ d.

Vilnius

Aš, _____, gim. _____, paskirtas (-a)
eiti
(vardas, pavardė) *(gimimo data)*

(įvykio, įvykusio geležinkelių infrastruktūroje, pavadinimas)

geležinkelių transporto katastrofos, eismo įvykio ar rikto tyrimo (toliau – saugos tyrimas) eksperto (specialisto) pareigas:

1. Įsipareigoju savo pareigas atlikti objektyviai, dalykiškai, be išankstinio nusistatymo, vadovaudamasis (-si) lygiateisiškumo, nediskriminavimo, skaidrumo, nešališkumo, nepriklausomumo, teisėtumo ir sąžiningumo principais.

2. Patvirtinu, kad nekyla interesų konfliktas (nesu ir per paskutinius 3 metus nebuvo susijęs (-usi) su įvykyje dalyvavusiais geležinkelių riedmenimis, geležinkelių infrastruktūra ar asmenimis, kitomis institucijomis ir kita) man dalyvaujant saugos tyrime.

3. Patvirtinu, kad dalyvaudamas (-a) saugos tyrime savo pareigas atliksiu nepriklausomai ir nešališkai.

4. Saugos tyrimo metu atsiradus bet kokių aplinkybių, kurios galėtų turėti įtakos mano nešališkumui ir nepriklausomumui ar kelti interesų konfliktą, įsipareigoju nedelsdamas (-a) informuoti apie tai saugos tyrimų vadovą. Suprantu, kad saugos tyrimų vadovas turi teisę priimti sprendimą neleisti toliau dalyvauti saugos tyrime.

5. Patvirtinu, kad man yra žinoma, jog, nesilaikydamas (-a) šioje nešališkumo deklaracijoje nustatytų įsipareigojimų, turėsiu atlyginti padarytą žalą ir atsakyti įstatymų nustatyta tvarka.

(parašas)

(vardas, pavardė)

Geležinkelių transporto katastrofų, eismo
įvykių ar riktų tyrimų, šių tyrimų ataskaitų,
saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo
tvarkos aprašo
2 priedas

KONFIDENCIALUMO PASIŽADĖJIMAS

202_ m. _____ mėn. _____ d.

Vilnius

Aš, _____, gim. _____, paskirtas (-a)
eiti
(vardas, pavardė) (gimimo data)

(įvykio, įvykusio geležinkelių infrastruktūroje, pavadinimas)

geležinkelių transporto katastrofos, eismo įvykio ar rikto tyrimo (toliau – saugos tyrimas) eksperto
(specialisto) pareigas:

1. Įsipareigoju:

1.1. saugoti konfidencialią informaciją, kuri taps žinoma atliekant saugos tyrimą, ir ją
naudoti tik saugos tyrimo tikslais;

1.2. saugoti man patikėtus dokumentus, kuriuose yra konfidencialios informacijos, tokiu
būdu, kad tretieji asmenys neturėtų galimybės su jais susipažinti ar pasinaudoti;

1.3. neatskleisti kitiems asmenims man žinomos ar mano turimuose dokumentuose
esančios konfidencialios informacijos;

1.4. nepasilikti jokių man patiktų dokumentų kopijų.

2. Man išaiškinta, kad konfidencialią informaciją sudaro visa su saugos tyrimu susijusi
informacija ir Lietuvos Respublikos geležinkelių eismo saugos įstatymo 42 straipsnyje apibrėžta
neskelbtina informacija.

3. Esu įspėtas (-a), kad, nesilaikydamas (-a) šiame konfidencialumo pasižadėjime nustatytų
įsipareigojimų, turėsiu atlyginti padarytą žalą ir atsakyti įstatymų nustatyta tvarka.

4. Šis konfidencialumo pasižadėjimas įsigalioja nuo jo pasirašymo momento ir galioja
neterminuotai.

(parašas)

(vardas, pavardė)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Įsakymas

Nr. [1R-167](#), 2020-06-15, paskelbta TAR 2020-06-15, i. k. 2020-13007

Dėl teisingumo ministro 2015 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. 1R-385 „Dėl Geležinkelių transporto katastrofų, eismo įvykių ar riktų tyrimų, šių tyrimų ataskaitų ir geležinkelių transporto eismo saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Įsakymas

Nr. [1R-142](#), 2021-04-22, paskelbta TAR 2021-04-22, i. k. 2021-08327

Dėl teisingumo ministro 2015 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. 1R-385 „Dėl Geležinkelių transporto katastrofų, eismo įvykių ar riktų tyrimų, šių tyrimų ataskaitų ir geležinkelių transporto eismo saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo